

Ketenaanpak, praktische tools & producten van de Proeftuin Overgewicht

Landelijk model ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas

Het landelijk model

In de periode 2016-2018 heeft Care for Obesity (C4O) met behulp van financiering van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en in samenwerking met de acht proeftuingemeenten Amsterdam, Almere, Arnhem, 's-Hertogenbosch, Maastricht, Oss, Smallerland en Zaanstad het landelijk model 'Ketenaanpak overgewicht en obesitas bij kinderen' ontwikkeld. Dit landelijk model is een doorontwikkeling van het eerder uitgebrachte basismodel 'Ketenaanpak overgewicht en obesitas bij kinderen' (2017), welke is gebaseerd op de aanpak van de proeftuinen Amsterdam en 's-Hertogenbosch en tevens is beschreven in het boek 'Overgewicht en obesitas bij kinderen. Verder kijken dan de kilo's' (Mil, van E. en Struik, A. 2015). Het model beschrijft hoe professionals een aanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas kunnen inrichten, welke onderliggende visie daarbij hoort en wat deze visie vraagt van professionals.

Ga naar het landelijk model (<https://www.kindnaargezondgewicht.nl/>)

Ketenaanpak realiseren en borgen met de handreiking

Het voorbereiden, opzetten en uitvoeren van een ketenaanpak volgens het landelijk model is een intensief proces met een lange doorlooptijd en veel verschillende partners. Elk met hun eigen visie, belangen en financiering. Het vraagt dus tijd, energie en enthousiasme om alle neuzen dezelfde kant op te krijgen. Op basis van de ervaringen van 's-Hertogenbosch en de andere zeven proeftuinen is de 'Handreiking realisatie ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas'

(<https://www.kindnaargezondgewicht.nl/>) geschreven.

Praktische tools per professional

Onderstaande producten zijn een aanvulling op het landelijk model 'Ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas'. Ze zijn bedoeld als handreiking voor gemeenten die een aanpak volgens het landelijk model willen inrichten. De modules en bijlagen laten zien hoe de rollen van de verschillende professionals, zoals beschreven in het landelijk model, kunnen worden ingevuld. De beschrijvingen zijn gebaseerd op de praktijk van de aanpak in 's-Hertogenbosch.

Jeugdgezondheidszorg

Module (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Module-jeugdgezondheidszorg.pdf>)

Bijlagen

1. Diagnostisch instrument
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Jeugdgezondheidszorg-bijlage-1-diagnostisch-instrument.pdf>)
2. Voorbeeldbrief aankondiging meetmoment
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Jeugdgezondheidszorg-bijlage-2-voorbeeldbrief-aankondiging-meetmoment.pdf>)
3. Voorbeeldbrief uitnodiging gesprek
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Jeugdgezondheidszorg-bijlage-3-voorbeeldbrief-uitnodiging-gesprek.pdf>)

Huisarts

Module (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Module-huisarts.pdf>)

Bijlagen

1. Diagnostisch instrument
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Huisarts-bijlage-1-diagnostisch-instrument.pdf>)
2. Poster meting kind in huisartsenpraktijk
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Huisarts-bijlage-2-poster-meting-kind-in-huisartsenpraktijk.pdf>)

Kinderarts

Module (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Module-kinderarts.pdf>)

Bijlagen

1. Diagnostisch instrument
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Kinderarts-bijlage-1-diagnostisch-instrument.pdf>)
2. Anamnesevragenlijst
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Kinderarts-bijlage-2-anamnesevragenlijst.pdf>)
3. Checklist (psychosociale) anamnese
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Kinderarts-bijlage-3-checklist-psychosociale-anamnese.pdf>)

Kinderfysiotherapeut

Module (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Module-kinderfysiotherapeut.pdf>)

BIJLAGEN

1. Diagnostisch instrument (wordt herzien 2020)
2. Voorbeeld onderzoeksrapport
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Kinderfysiotherapeut-bijlage-2-voorbeeld-onderzoeksrapport.pdf>)

Diëtist

Module (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Module-di%C3%ABtist.pdf>)

Wijkprofessionals

Module (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Module-wijkprofessionals.pdf>)

Kinderopvang

Module (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Module-kinderopvang.pdf>)

Primair onderwijs

Module (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Module-primair-onderwijs.pdf>)

Bijlagen

1. Draaiboek meten en wegen
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Primair-onderwijs-bijlage-1-draaiboek-meten-en-wegen.pdf>)
2. Voorbeeldtekst schoolgids
 - o metingen door vakleerkracht
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Primair-onderwijs-bijlage-2a-voorbeeldtekst-schoolgids-metingen-door-vakleerkracht.pdf>)
 - o metingen door jeugdgezondheidszorg
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Primair-onderwijs-bijlage-2b-voorbeeldtekst-schoolgids-metingen-door-jeugdgezondheidszorg.pdf>)
3. Toestemmingsformulier meten en wegen
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Primair-onderwijs-bijlage-3-toestemmingsformulier-meten-en-wegen.pdf>)
4. Voorbeeldbrief aankondiging meetmoment
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Primair-onderwijs-bijlage-4-voorbeeldbrief-aankondiging-meetmoment.pdf>)
5. Overzicht resultaten BMI-meting school
(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Primair-onderwijs-bijlage-5-overzicht-resultaten-bmi-meting-school.xlsx>)
6. Voorbeeldbrief uitnodiging gesprek
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Primair-onderwijs-bijlage-6-voorbeeldbrief-uitnodiging-gesprek.pdf>)

Voortgezet onderwijs

Module (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Module-voortgezet-onderwijs.pdf>)

Bijlage

1. Voorbeeldtekst schoolgids
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Voortgezet-onderwijs-voorbeeldtekst-schoolgids.pdf>)

Algemene bijlagen

1. Gewichtsverloopkaarten
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Algemeen-bijlage-1-gewichtsverloopkaart.pdf>)
2. Assessmenttool eenvoudig
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Algemeen-bijlage-2-assessmenttool-eenvoudig.pdf>)
3. Assessmenttool meervoudig
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Algemeen-bijlage-3-assessmenttool-meervoudig.pdf>)
4. Assessmenttool complex
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Algemeen-bijlage-4-assessmenttool-complex.pdf>)

Aanvullende producten

In de periode 2017-2018 heeft proeftuin 's-Hertogenbosch een doorontwikkeling gedaan op de onderwerpen 'eerste 1000 dagen', het expertisecentrum overgewicht en de centrale zorgverlener. Daarnaast is er ook op het gebied van innovatie niet stil gezeten. Hieronder zijn alle producten te vinden die in 2018 zijn opgeleverd.

Centrale zorgverlener

Een centrale zorgverlener is een rol die kan worden vervuld door verschillende professionele functies in de keten binnen de aanpak van overgewicht en obesitas van kinderen. De centrale zorgverlener heeft twee kerntaken: de begeleiding van kind en gezin en de coördinatie van de ondersteuning en zorg voor deze kinderen. Om invulling te geven aan de rol van centrale zorgverlener is samen met proeftuin Amsterdam het profiel centrale zorgverlener opgesteld. De werkinstructie, brede anamneselijsten en het plan van aanpak zijn praktische hulpmiddelen die door de centrale hulpverleners gebruikt kunnen worden.

- Profiel centrale zorgverlener
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Centrale-zorgverlener-profiel.pdf>)
- Eerste resultaten inzet centrale zorgverlener 's-Hertogenbosch
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Centrale-zorgverlener-eerste-resultaten-inzet.pdf>)
- Werkinstructie brede anamnese overgewicht
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Centrale-zorgverlener-werkinstructie-brede-anamnese-overgewicht.pdf>)
- Brede anamnese overgewicht
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Centrale-zorgverlener-brede-anamnese-overgewicht.pdf>)
- Plan van aanpak
(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Centrale-zorgverlener-plan-van-aanpak-overgewicht.docx>)

Eerste 1000 dagen

Proeftuinen Amsterdam en 's-Hertogenbosch hebben een verkenning uitgevoerd naar het uitbreiden van het landelijk model met een eerste 1000 dagen aanpak. Bijgevoegd document beschrijft hoe je een eerste 1000 dagen aanpak kunt inrichten, naar voorbeeld van het landelijk model 'Keten aanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas'.

- Module eerste 1000 dagen

(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Eerste-1000-dagen-aanpak.pdf>)

- Resultaten praktijkevaluatie eerste 1000 dagen 's-Hertogenbosch
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Eerste-1000-dagen-resultaten-praktijkevaluatie.pdf>)
- Risicofactorenlijst overgewicht eerste 1000 dagen
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Eerste-1000-dagen-risicofactorenlijst-overgewicht.pdf>)
- Bijlage stand van zaken regio 's-Hertogenbosch
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Eerste-1000-dagen-stand-van-zaken.pdf>)

Expertisecentrum overgewicht

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis heeft een door de Stichting Topklinische Ziekenhuizen erkend expertisecentrum voor kinderen met overgewicht en obesitas. In het expertisecentrum is een gespecialiseerd zorgpad ingericht. Bijgevoegde documenten geven inzicht welke rol het gespecialiseerd centrum of expertisecentrum heeft in de lokale ketenaanpak conform het landelijk model.

- Module gespecialiseerd zorgpad
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Expertisecentrum-overgewicht-module-gespecialiseerd-zorgpad.pdf>)
- Adviesdocument
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Expertisecentrum-overgewicht-adviesdocument.pdf>)

Innovatie

Het percentage 13-15 jarigen met overgewicht in regio 's-Hertogenbosch stijgt. Dit was reden voor de samenwerkende partners van de proeftuin 's-Hertogenbosch om de ingezette acties vanuit de ketenaanpak voor de doelgroep tieners met overgewicht en obesitas te evalueren en aanvullende interventies te ontwerpen. Hiervoor is gebruik gemaakt van de methodiek van het 30-dagen traject, welke in bijgevoegd document wordt beschreven. Daarnaast is er een e-module over de energiebalans ontwikkeld. Deze is ontwikkeld voor kind en ouders, maar is ook te gebruiken door professionals met interesse in dit onderwerp. Tot slot is er een animatiefilmpje ontwikkeld dat uitlegt hoe het hongergevoel werkt.

- Module energiebalans (Momenteel niet beschikbaar)
- Innovatie middels 30-dagen traject
(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/sites/default/files/documents/2021-09/Innovatie-30-dagen-traject.pdf>)
- Animatiefilm hongergevoel

Code PRO-005